

Návrhy na změnu názvu Biologické fakulty JU na Přírodovědeckou fakultu JU: důvodová zpráva

Vaše magnificence, vážený pane rektore,

přibližně před rokem a půl byla z Vašeho podnětu zahájena diskuse o možnostech a podmínkách pro vznik přírodovědecké fakulty. Potřeba založit takovou fakultu ve svazku JU je dána zejména nutností prohloubit, zkvalitnit a rozšířit výuku širokého základu přírodních věd na naší univerzitě jako podmínky nutné pro zkvalitnění přípravy budoucích středoškolských učitelů přírodovědných předmětů resp. jejich kombinací. To na jedné straně, a na straně druhé zkvalitnit přípravu v odborných/profesionálních bakalářských a magisterských oborech na rozhraní s přírodními a technickými vědami. Pro ustavení fakulty přírodních věd se nabízely dva scénáře. Jeden předpokládající vznik zcela nové fakulty s tímto označením a druhý, transformační scénář, uvažující s přeměnou stávající Biologické fakulty JU na fakultu přírodovědeckou s výrazně rozšířeným spektrem přírodních věd za hranice věd biologických a ekologických. Bylo zřejmé, že oba scénáře mají svá pro a proti, nakonec se však právě Biologická fakulta, její vedení, ale také akademická obec a Akademický senát fakulty k myšlence přeměny na přírodovědeckou fakultu přihlásil a vzal si celý projekt za svůj. Je však zřejmé, že v procesu přeměny stávající fakulty a postupného budování nové fakulty nemůže Biologická fakulta postupovat bez těsné spolupráce s ostatními součástmi univerzity. Nebude to tedy dílo pouze či výlučně Biologické fakulty, naopak bude to společné dílo Jihočeské univerzity, do kterého svým podstatným dílem přispějí Pedagogická fakulta (zejména pokud jde o matematiku a fyziku), Zemědělská fakulta (učitelství chemie pro SŠ), Ekonomická fakulta (informatika), Zdravotně sociální fakulta (biofyzikální směry), Ústav fyzikální biologie (biofyzika, chemie), Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický (posílení stávající zoologie, ekologie vodních organismů).

Biologická fakulta je výzkumnou fakultou, které se daří od svého založení v roce 1991 rozvíjet úspěšně široké spektrum biologických oborů, získala si v tomto ohledu uznání a respekt v národním i mezinárodním měřítku. Je vzdělávací základnou v biologických a ekologických vědách, která původně vznikla z iniciativy vědeckých pracovníků biologických pracovišť Akademie věd lokalizovaných v Českých Budějovicích a Třeboni. Vznikl a postupně se upevnil symbiotický vztah mezi fakultou a Akademií věd, ten umožnil postupný vznik dalších biologických oborů v jejich současné pestré mozaice oborů, které původně zázemí v badatelských pracovištích akademie zde na jihu Čech ani neměly. V současné době se po stránce kvality badatelské základny jedná o velmi silné uskupení, a tak by transformace/rozšíření stávající Biologické fakulty na přírodovědeckou nemělo nikterak ohrozit či oslabit její výzkumný charakter.

Tři objektivní důvody pro transformaci Biologické fakulty JU na fakultu přírodovědeckou:

1. **Posílení/zkvalitnění přípravy středoškolských učitelů v přírodovědných oborech/učitelských aprobacích:** poznání, že smysl/příspěvek relativně úzce specializované Biologické fakulty nemůže být zaměřen nadále pouze na výchovu rostoucího počtu odborných biologů/ekologů, ale že biologie resp. vědy o živé přírodě

musí podstatným způsobem proniknout do přípravy učitelů včetně středoškolských, zvýšením důrazu právě na přípravu učitelů získá stávající Biologická fakulta v novém uspořádání fakulty přírodovědecké novou/další dimenzi významnosti a užitečnosti.

2. **Nový progresivní rozvoj vlastních biologických/ekologických disciplín na JU a na jihočeských pracovištích Akademie věd** je možný jedině za předpokladu nového rozvojového kontextu a tím se stane právě přírodovědecká fakulta. Ta vytváří novou výzvu tolik potřebnou k překonání dosažené a v posledních letech již svým způsobem stagnující situace. Jinými slovy, nelze zde dosáhnout dalšího pozitivního rozvoje/průlomu v biologických/ekologických vědách, aniž by se fakulta nerozšířila a nezískala těsné propojení s exaktními přírodními vědami včetně věd o přírodě neživé a technických věd. Požadavek na zvyšující se exaktnost v moderních směrech integrativní biologie je samozřejmou skutečností moderní biologie a ekologie.
3. **Rozvoj moderních/atraktivních interdisciplinárních oborů na rozhraní biologie, chemie, fyziky, matematiky, informatiky a technických věd:** taková příležitost se naskýtá pro kvalitativně novou progresivní formu realizace badatelských programu a v těsné návaznosti v rámci nových navazujících magisterských oboru směřovaných do moderních interdisciplinárních oborů jakými jsou např. Biochemie, Biofyzika, Systémová biologie, Strukturní biologie, Bioinformatika, Výpočetní chemie, Výpočetní biologie, ale také Fyzika povrchů, Materiálová fyzika.

Dva cíle transformace Biologické fakulty JU/vzniku přírodovědecké fakulty:

1. **Příspěvek k vědě a výzkumu na Jihočeské univerzitě** – ambicí nové fakulty přírodních věd ustavené transformací Biologické fakulty JU musí být udržení výzkumného charakteru fakulty a posílení exaktnosti rozvíjených badatelských směrů; ruku v ruce s tímto cílem budou vytvářeny zapojením do operačních programů (3.1. resp. 1.3) Evropských strukturálních fondů podmínky pro rozvoj infrastruktury fakulty přírodních věd a rozvíjených oborů a inovačních/realizačních forem badatelské práce. Významným pozitivním dopadem badatelských aktivit v novém uspořádání fakulty bude rozšíření stávajícího portfolia doktorských studijních programu/oborů zejména do moderních interdisciplinárních oblastí na rozhraní s biologií, ekologií a zdravotnictvím.
2. **Příspěvek k posílení vzdělávacího procesu na Jihočeské univerzitě** – další rozvoj bakalářských odborných a profesních oborů se širokým základem věd o živé i neživé přírodě a matematiky/informatiky, navazujících magisterských oborů odborných (zejména interdisciplinární obory, např. Biochemie, Biofyzika, Systémová biologie, Bioinformatika, Výpočetní chemie, Výpočetní biologie) a učitelských pro přípravu středoškolských učitelů v přírodovědných oborech/aprobacích. Zvláštní pozornost bude věnována přípravě nových bakalářských profesních oborů s požadavky na širší základ v přírodních vědách, a to v těsné vazbě na požadavky trhu práce, a s nároky programů/poptávkou po oborech celoživotního vzdělávání.

Strukturní uspořádání transformované fakulty:

Zvolený scénář vzniku přírodovědecké fakulty transformací Biologické fakulty JU umožňuje ponechat v činnosti po nezbytně dlouhou dobu (nejpozději do léta 2009, do té doby bude ukončena diskuse o uspořádání biologických pracovišť/kateder, těch je v současné době 9 s odlišnou velikostí a výkony; redukce celkového počtu kateder v novém uspořádání fakulty je

nezbytná) dosavadní odborné katedry biologických disciplín, které existují ve stávajícím organizačním schématu Biologické fakulty (zrušena bude pouze obslužná katedra matematiky, fyziky a chemie, jejíž poslání se vznikem přírodovědecké fakulty zcela naplní a ztratí význam), k nim přibudou nové útvary (katedry/ústavy) **Chemie a biochemie; Fyziky a biofyziky; Matematiky a informatiky**. Jejich ustavení de novo je umožněno zejména vstřícností a memorandem o společném budování Přírodovědecké fakulty JU s fakultou pedagogickou (zejména v oblasti matematiky a fyziky a učitelství pro střední školy) a bude výsledkem našeho společného úsilí a shodného chápání hlavního cíle transformace a vzniku nové fakulty přírodních věd. Katedry/ústavy, které ponese v názvu biochemie a biofyzika, ale také matematika/informatika budou novými vědecko-pedagogickými jednotkami zaměřenými zejména na badatelské a profilové aktivity v hraničních oblastech s biologií resp. vědami o živé přírodě. Na pozice vedoucích nových kateder/ústavů jakož i odborných asistentů, docentů a profesorů je/bude vypsáno výběrové řízení. Biologická fakulta přechází do nového uspořádání také s kvalitním oddělením jazyků a několika vědecko-výzkumnými společnými pracovišti s Akademií věd ČR.

Závěrem:

Ustavení Přírodovědecké fakulty JU transformací Biologické fakulty včetně zřízení nových organizačních jednotek se ukázalo nejpřirozenějším řešením tohoto jistě složitého úkolu. Předpokladem jeho úspěšné realizace je a bude dobrá vůle, dostatek porozumění a trpělivosti u všech zúčastněných subjektů. Zatím se zdá, že tomu tak je, a to je jistě dobré znamení. Stejně dobrým znamením je i skutečnost, že všechna grémia fakultní i univerzitní, akademická obec, senát a vědecká rada Biologické fakulty, vědecká rada Jihočeské univerzity, vedení a kolegia děkana Biologické fakulty a rektora Jihočeské univerzity průběžně schvalovaly/schválily dílčí kroky transformace. Nyní zbývá poslední formální krok transformace, a tím je změna názvu Biologické fakulty JU na Přírodovědeckou fakultu JU (od 1. srpna 2007). Vedení a kolegium děkana Biologické fakulty jakož i Akademický senát Biologické fakulty JU s touto změnou souhlasily na svých jednáních dne 5. dubna 2007. Postupují proto tento návrh na změnu názvu fakulty rektorovi Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích prof. Václavu Bůžkovi k projednání v univerzitních orgánech.

prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc.